Heemkundekring
De Heerlijkheid Oirschot
Secretariaat: Dekanijstraat 10 5688 AR Oirschot
Bankrekening NL 57 RABO 0133 8659 16 Kamer van Koophandel 40239230

NIEUWSBRIEF februari 2018

Voorwoord

Het jaar 2018 is voor onze heemkundekring goed begonnen. Op 6 januari kwamen meer dan 100 personen bij elkaar in het Hof van Solms om pastoor Petrus Vladeraccus te gedenken. Het werd een interessante bijeenkomst met lezingen, muziek, toneel en een excursie naar het graf van de pastoor in de kerk. Ruim 50 mensen maakten gebruik van de gelegenheid om de dag met een gezamenlijk diner af te sluiten.
Ook de jaarvergadering op 18 januari verliep in een prettige en vooral constructieve sfeer. Dank voor alle reacties op het jaarverslag en de plannen voor 2018. Onze heemkundekring is een actieve en betrokken vereniging met veel verschillende interesses en deskundigheden. We maken dan ook graag gebruik van de medewerking van onze leden bij het organiseren van activiteiten en uitvoeren van projecten. En uiteraard bent u als heemleden altijd van harte welkom bij onze lezingen, excursies en andere activiteiten. Laten we er weer een mooi jaar van maken!

Anton Neggers
Voorzitter

Even voorstellen…..

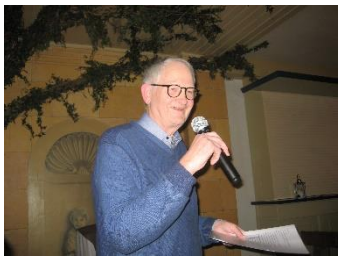

Jos van Heesch stelt zich voor als nieuwe penningmeester van de heemkundekring
J.L.C. (Jos) van Heesch is geboren op 13-07-1945 in Liempde (Landgoed Velder), gehuwd met Maria en we hebben een zoon (Jürgen). Lagere school In Liempde, Mulo in Boxtel.
Op 1 september 1962 ben ik gaan werken bij De Ceder in Best (als kantoorbediende). Toen dit bedrijf in 1967 haar deuren sloot ben ik op 30 januari 1967 gaan werken bij Frans v.d. Schoot (het bedrijf heet nu Frans Rijnen T.I.B.) te Oirschot als boekhouder. Hier heb ik gewerkt tot ik in de VUT ben gegaan op 01-09-2005.

Wat heb ik gedaan op sociaal gebied t/m 2017?
- 2 jaar in het bestuur van Badmintonclub Oirschot
- 12 jaar secretaris van Harmonie Arti et Amicitiae in Oirschot
- 2 jaar voorzitter van Ergerlander kapel De Stoelenmatters te Oirschot
- 4 jaar penningmeester van Parochie St. Petrus te Oirschot bij Pastoor Klomp
- 4 jaar collecte regelen voor Actie Kinderhulp (vanaf 2014)

Wat doe ik nu nog op sociaal gebied?

- 31 jaar collecte Diabetes (vanaf 1986)
- 8 jaar collecte Alzheimer (vanaf 2009)
- 12 jaar penningmeester van Scouting Oirschot (vanaf 2006)
- 3 jaar penningmeester van Stichting Behoud de St. Pieter (vanaf 2015)
- 3 jaar voor het Winterparadijs bezoeken van sponsoren (vanaf 2015)
- 3 jaar maaltijd bezorgen voor St. Joris (vanaf 2015)

En sinds 18 januari 2018 penningmeester van de heemkundekring "De Heerlijkheid Oirschot"!

Terugblik Vladeraccus Symposium

De heemkundekring organiseerde 6 januari jl. een symposium ter ere van de 400e sterfdag van Petrus Vladeraccus, die in de 17e eeuw pastoor was in Oirschot en onder andere schreef over de wonderen van de Heilige Eik. Hier een korte terugblik waarvoor we o.a. putten uit een verslag van een van de bezoekers (Ruud de Croon).
Anton Neggers, die als voorzitter de aftrap gaf, attendeerde op de passende plaats van samenkomst: het historische Hof van Solms, dat gebouwd zou zijn in opdracht van Mr. Fey, een 'wereldberoemd' chirurgijn die in ongeveer diezelfde tijd in Oirschot actief was.

In de eerste inleiding, door prof. Dr. Arnoud-Jan Bijsterveld over 'De cultuur in Noordelijk Brabant in de tweede helft van de 16e – begin 17e eeuw' werd de culturele en sociaal - economische situatie geschetst van wat nu de provincie Noord-Brabant is. Van meerdere bezoekers kregen we te horen dat ze verrast waren te horen dat Brabant in die tijd het meest verstedelijkte gebied was binnen de Nederlanden en deel uit maakte van een internationaal netwerk van cultuur.
De tweede lezing van Dr. Jan Bloemendal ging over 'Macropedius en het schooltoneel in het algemeen' en was heel toepasselijk omdat Vladeraccus verbonden was aan de Latijnse school en het toneelstuk 'Tobias' schreef. Bloemendal noemde Macropedius zijn intellectuele grootvader. Enkele bezoekers waardeerden ook de aandacht die de spreker besteedde aan de Rederijkers, temeer omdat zij - zoals uit navraag bleek- zelf lid waren van een Oirschots rederijkersgilde!

De derde en laatste inleider Dr. Michiel Verweij, werd aangekondig als 'de enige echte Vladeraccus-kenner ter wereld ' en ook zijn lezing: 'Petrus Vladeraccus (1571 – 1618) een Bossche humanist op het snijvlak van de geschiedenis', werd door het publiek zeer gewaardeerd, mede doordat daarin naast alle waardevolle informatie ook ruimte was voor humor.
De lezingen werden afgewisseld met muzikale intermezzi door Karel Barten, op een immens grote theorbe-luit uit die tijd en de sopranen Johanna Foldesi en Esther Kronenburg, die 17e eeuwse gezangen lieten klinken van o.a. Baptist Verrijt, waarvan de bezoekers zichtbaar genoten.

Vervolgens toog het gezelschap naar de St. Petrus Basiliek alwaar ze ontvangen werden door pastoor Spijkers en de grafsteen van Petrus Vladeracus mochten bewonderen, waarna nog een 'Laudatio' (zoals dat hoort in het Latijn!) werd uitgesproken door dr. Verweij.

Terug in het Hof van Solms wachtte nog een sterk verkorte versie van het toneelstuk 'Tobias' gespeeld door zeven acteurs uit de regio waaronder heemkundelid: Alda van de Ven en geregisseerd door Maria van

Deutekom, bestuurslid van de heemkundekring. Aan het applaus was te horen dat het stuk in de smaak viel.

We kijken terug op een succesvol symposium en willen u tot slot het compliment van de verslagschrijver die we hiervoor noemden niet onthouden: “Met dit symposium heeft heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot een bijzonder mooie prestatie geleverd. Het was een groot genoegen daar deelgenoot van te zijn geweest.” Waarvoor dank!

Lezing 22 februari 2018 door Wim van Kreij
”Bisschop Bekkers, een bijzondere man van Brabant en het Nederlandse volk.”
Locatie: Het vrijthof.

Op donderdag 22 februari a.s. is Wim van Kreij uit Sint Oedenrode te gast bij de Heemkundekring “De Heerlijkheid Oirschot”in het Vrijthof. Hij heeft een boeiende lezing samengesteld met dia’s over het leven en werken van Bisschop Bekkers.

Veel belangstelling voor Bisschop Bekkers

52 jaar na zijn overlijden wordt deze bijzonder geliefde Bisschop door velen nog steeds op handen gedragen. Deze aimabele man, met zijn warme en innemende uitstraling is iemand die van zeer grote betekenis is geweest voor de R.K. Kerk in Nederland en ver daarbuiten.

Niet alleen voor de katholieke kerk was hij een belangrijk persoon, hij was ook de grondlegger van de oecumenische gedachte.

Zijn overlijden veroorzaakte in 1966 een emotionele shock in geheel Nederland. De KRO zond de uitvaartdienst in de Sint Jan, de tocht naar zijn geboorteplaats Sint-Oedenrode, alsmede de begrafenis volledig uit. Deze zo populaire Bisschop is bij velen nog lang niet vergeten.

De Katholiek van de 20e Eeuw.

In 2000 werd Bisschop Bekkers, die zich heeft ingezet voor de gezinnen en voor de zwakkeren in onze samenleving, gekozen tot de Katholiek van de Eeuw.

Op 9 mei 1966, dit jaar is het 52 jaar geleden dat Bisschop Bekkers is overleden.

In de lezing zijn naast veel foto’s diverse filmfragmenten opgenomen over zijn installatie, diverse Brandpunt t.v.-uitzendingen en bij “Mies Bouman in de stoel” waarin Bisschop Bekkers zelf aan het woord komt. Ook van de uitvaart en begrafenis zijn filmfragmenten opgenomen. Wim van Kreij heeft in zijn lezing ook de installatierede van de Nieuwe Bisschop Mgr. G de Korte opgenomen en hij sluit zijn presentatie af met het lied over Bisschop Bekkers van Nico van de Wetering.

De lezing is gratis toegankelijk voor leden van de Heemkundekring. Ook niet-leden zijn van harte welkom; voor hen geldt een entreebedrag van € 4,-.

Oproep Deelname aan Vier nieuwe projecten

Tijdens de jaarvergadering presenteerde de voorzitter het actieplan voor 2018, met daarin onder andere vier projecten die de heemkundekring zou willen uitvoeren.

Project Oirschotse bijnamen

Net als in veel dorpen kent ook Oirschot een rijke geschiedenis aan bijnamen voor personen, die op verschillende kunnen worden herleid: naar persoonsnamen, beroepen, bijnamen, scheldwoorden enz.

De projectgroep krijgt als opdracht zoveel mogelijk bekende bijnamen te verzamelen, en te linken aan personen en families. We publiceren de resultaten op de website.

Project Oirschotse huizen, namen en bewoners
Er zijn in het verleden al meerdere inventarisaties gemaakt van huizen, namen en bewoningsgeschiedenis (o.a. in Campinia). Doel van dit project is al deze gegevens bij elkaar te brengen en in één databank onder te brengen (vgl. bijvoorbeeld het huizenregister op www.bossche-encyclopedie.nl)

Project Oog op Oirschot 2.0
Er wordt veel onderzoek gedaan naar en gepubliceerd over facetten van de Oirschotse geschiedenis, maar wat ontbreekt is een recente integrale geschiedschrijving. Er is wel behoefte aan eigentijdse, en vooral actuele documentatie. In dit project willen we de geschiedenis van Oirschot thematisch beschrijven in een reeks publieksvriendelijke publicaties.

Project De bevrijding van Oirschot
In 2019 is het 75 jaar geleden dat Oirschot werd bevrijd, en dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. Ofschoon er veel over de oorlog is gepubliceerd ontbreekt een totaalbeeld van Oirschot tussen 1940 en 1944. Er is echter veel materiaal aanwezig (ook in ons archief) en er zijn nog ooggetuigen die uit eigen waarneming verslag kunnen doen.
Doel van het project is het documenteren van Oirschot tijdens WOII, en de resultaten daarvan te verspreiden.

Bent u geïnteresseerd in deelname aan een van de bovenstaande projecten? Hebt u informatie of tips die voor de projectgroepen bruikbaar zijn? Of wilt u op een andere manier uw medewerking verlenen? Meldt u zich dan bij het secretariaat van de heemkundekring.

Uitslag Enquête Studiereizen

Om inzicht te krijgen in de belangstelling voor studiereizen hebben wij u eind vorig jaar een enquête toegestuurd. Deze kon voorafgaande aan de algemene vergadering op 18 januari jl. bij het Erfgoedcentrum in de bus gedaan worden of tijdens de algemene vergadering ingevuld en ingeleverd worden. Onderstaand de uitslag van de enquête.

21 van de 175 heemleden hebben de enquête ingeleverd. Daarvan nemen er 10 soms deel aan een studiereis, 8 vaak en 3 altijd. Van de 10 heemleden, die soms deelnemen geven er 4 een drukke agenda als reden op en 5 een andere reden. 1 persoon kan wegens een handicap niet altijd deelnemen.

De regionale bestemmingen worden door 20 personen als goed gewaardeerd, terwijl de landelijke bestemmingen door 17 heemleden als goed beoordeeld worden. 1 persoon oordeelt matig en 2 vinden dat het beter kan. Door 4 personen werden suggesties vermeld, namelijk: Nederland, ’s- Hertogenbosch, Amersfoort, Dordrecht, Munster (D), Roermond, Tiel, Overloon, Fort Pampus, Dinant (B), Ieper (B), jeugd meenemen, minder druk programma.

Een regionale studiereis mag in meerderheid tussen de € 10,-- en € 20,-- kosten. Op de vraag wat een landelijke studiereis, excl. Lunch en diner, mag kosten antwoordden 6 heemleden < € 40,--, tussen de € 40,-- en € 60,-- 11 personen en meer dan € 60,-- 2 personen. 16 leden willen een lunch bij de landelijke studiereis en 10 leden sluiten aan bij een diner.

De samenwerking met Heemkundekring “den Beerschen Aard” wordt door 18 leden positief gewaardeerd en

19 leden vinden het goed dat niet-heemleden, met een opslag op de kosten, ook deel mogen nemen. Als redenen hiervoor worden aangegeven: lege plekken in de bus opvullen, kans op nieuwe leden. Eigen heemleden moeten wel voorrang krijgen. De bijdrage uit de heemkas per heemlid wordt door 19 inzenders als voldoende ervaren.

Als deze enquête, door slechts 12% van ons ledenbestand ingevuld, als representatief mag worden beschouwd, dan lijkt de conclusie dat ons reisteam goed bezig is gerechtvaardigd. Op details zijn natuurlijk verbeteringen te realiseren, maar in grote lijnen zijn de bestemmingen, kosten en mogelijke deelname in overeenstemming met de huidige praktijk. Het reisteam kan met de door u gegeven beoordelingen en suggesties zeker haar voordeel doen.

Uitgaven en mededelingen

Onze heemkundekring heeft een facebookaccount. U kunt ons vinden op :

- Wat is er leuker dan informatief bewegend beeld op je internetscherm? Even ontspannen en lekker achterover kijken en luistere. Op de website van de heemkundekring staan een aantal video's voor u klaar: http://www.deheerlijkheidoirschot.nl/

- Uit Nieuwsbrief Heemkundekring Boxtel: Lezing "Boxtel, de Beeldenstorm (1566) en Alva's Raad van Beroerten. Een rebelse baron van Boxtel aan de vooravond van de Tachtigjarige oorlog'. 20 februari 2018. Zaal de Adelaar, Baroniestraat 75, Boxtel.

- De commissaris van de Koningin in Noord-Brabant aan het woord.Tussen 1896 en 1928 was mr. A.E.J. baron Van Voorst tot Voorst Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant.

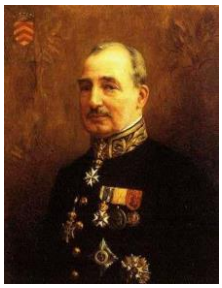

Een van zijn taken was het regelmatig bezoeken van alle gemeenten in de provincie. Van die werkbezoeken hield hij nauwkeurig verslag bij. Op de website van het BHIC (Brabants Historisch Informatiecentrum) staat een smeuïg verslag van deze werkbezoeken aan Oirschot. Zo schrijft hij onder meer over het slecht functioneren van burgemeester van Lith, de bewoners van Bijsterveld, Heerenbeek en Schoonoord, de matige bedrijfsresultaten van de meubelindustrie en de verboden gedwongen winkelnering, de gedwongen huwelijken en onwettige kinderen, de start van het landbouwonderwijs door Jan Beliën enz. Zijn verslagen worden rijk geïllustreerd met oude foto's. Zeker een bezoek waard aan: https://www.bhic.nl/ontdekken/verhalen/de-commissaris-van-de- koningin-over-oirschot.

- Laat u inspireren door het verleden en het heden tijdens de Erfgoedcolleges! In 2018 programmeert Erfgoed Brabant in samenwerking met de Kring Roosendaal, het Tongerlohuys en het Historisch Informatie punt Roosendaal vier interessante lezingen. Bijv. op 23 januari: Taal en identiteit door sprekers: Jos Swanenberg (Tilburg University en Erfgoed Brabant) en Riny Boeijen (Bèrge dur ut Lint) en op 27 februari: Materieel en immaterieel erfgoed door Hilde Schoefs (Openluchtmuseum Bokrijk) en Jos Bazelmans (Rijksdienst Cultureel Erfgoed). Kaarten: online te bestellen via de website van Theater de Kring en via info@tongerlohuys.nl . Voor meer informatie zie: https://www.erfgoedbrabant.nl/projecten/erfgoed-academie-brabant/het- vormingsaanbod-van-de-erfgoed-academie-brabant-2017-2018/erfgoedcolleges-2018/

Erfgoedcentrum De Ravenpoort

Openingstijden: op maandag- en donderdagavond van 18.30 uur - 21.00 uur.

Er is nog steeds grote behoefte aan gastheren en gastvrouwen, die tijdens de opening de bezoekende leden willen ontvangen. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit leuke werk, graag contact opnemen met Marina Pasmans. Ook mensen die graag een poetskarwei op zich willen nemen worden verzocht dit aan Marina door te geven. Dat kan via marinapasmans@hotmail.com (of 0499-574757).

Activiteitenkalender 1e helft 2018

(Let op: Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk)

Do 22-02-2018	Lezing over Leven van Bisschop Bekkers door Wim van Kreij
Do 15-03-2018	Lezing "Joden in de Meierij en Oirschot" door Margrietta Prins-Afman
Do 24-03-2018	Start cursus "Oirschotlogie"
Do 12-04-218	Lezing: "Het Oirschotse koorgestoelte en zijn maker Jan Borchman" door Christel Theunissen
Do 12-05-2018	Kleine Studiereis naar Oisterwijk "Van kerk naar kerk"